

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku K.P.
przy uczestnictwie J.B. i B.B.
o rozgraniczenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 listopada 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania J.B.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Zamościu
z dnia 30 września 2019 r., sygn. akt I Ca 239/19,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od J.B. na rzecz K.P. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). W świetle ustalonego orzecznictwa, w celu spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do przesłanek przedsądu z art. 398⁹ § 1 k.p.c. ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie

i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego w tym przedmiocie. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestnik wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na konieczność rozpatrzenia przez Sąd Najwyższy naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 153 k.c. w zw. z art. 172 k.c. polegającego na dokonaniu rozgraniczenia według kryterium stanu prawnego z 1966 r., a z pominięciem stanu prawnego wynikającego z zasiedzenia przygranicznych pasów gruntu oraz prawa procesowego, zwłaszcza art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. przez przyjęcie za własne ustaleń sądu pierwszej instancji bez szczegółowych merytorycznych rozważań w tej kwestii. Tym stwierdzeniom uczestnika nie towarzyszyło nawiązanie do którejś z przytoczonych wyżej przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Nie wiadomo zatem, czy rozpoznanie skargi kasacyjnej ma być uzasadnione ze względu na potrzebę wykładni przepisów przytoczonych w ramach wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, czy też z uwagi na ich oczywiste naruszenie przez Sądy *meriti*.

Uczestnik wskazał, że za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania ma przemawiać także występowanie w sprawie zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), a mianowicie „potrzeba rozważenia dopuszczalności przyjmowania przez sąd drugiej instancji za własne ustaleń sądu pierwszej instancji, podczas gdy podstawowym zarzutem apelacji jest kwestionowanie właśnie ustaleń faktycznych, stanowiących podstawę orzeczenia.”.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania na problem o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i wymagający pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla

systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problem sformułowany przez uczestnika nie ma cech zagadnienia prawnego w znaczeniu przytoczonym wyżej, gdyż w orzecznictwie Sądu Najwyższego był wyjaśniany po wielokroć. Trzeba też dostrzec, że uczestnik w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powiązanym - wbrew wymaganiom ustalonym w art. 398⁴ k.p.c. - z uzasadnieniem podstaw skargi kasacyjnej, nie powołał się na takie okoliczności, które by mogły przemawiać za odstąpieniem od ustalonej linii orzeczniczej co do granic rozpoznania apelacji w postępowaniu cywilnym i sposobu, w jaki sąd drugiej instancji powinien w motywach swojego orzeczenia dać wyraz temu, że zbadał zarzuty zgłoszone w rozpoznanym środku zaskarżenia.

Granice rozpoznania sprawy w postępowaniu apelacyjnym wyznacza art. 378 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz. 55). W takich też granicach rozpoznana została apelacja uczestnika wniesiona w niniejszej sprawie.

Art. 328 § 2 k.p.c., określający wymagania stawiane uzasadnieniu orzeczenia, w związku z art. 391 § 1 k.p.c. ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu apelacyjnym. Odpowiednie stosowanie art. 328 § 2 k.p.c. do uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji oznacza, że uzasadnienie to nie musi zawierać wszystkich elementów uzasadnienia orzeczenia sądu pierwszej instancji; sąd odwoławczy obowiązany jest zamieścić w uzasadnieniu takie elementy, które ze względu na treść apelacji i zakres rozpoznania, są potrzebne do rozstrzygnięcia sprawy (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z 18 sierpnia 2010 r.,

II PK 46/10, niepubl. i z 9 września 2010 r., I CSK 679/09, niepubl.). Jeśli sąd drugiej instancji, po zbadaniu materiału dowodowego zebranego w sprawie i jego przeanalizowaniu, podzieli ocenę dowodów i ustalenia, do których ona doprowadziła, to nie ma potrzeby, by w swoim uzasadnieniu powiełał argumenty przytoczone przez sąd pierwszej instancji. Wystarczy, że da wyraz swojej akceptacji dla tego aspektu procesu stosowania prawa w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 4 września 2014 r., II CSK 478/13, niepubl., z 4 września 2014 r., I PK 25/14, OSNP 2016, Nr 1, poz. 6, postanowienie Sądu Najwyższego z 23 maja 2018 r., III CSK 4/18, niepubl.).

Podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustaleń faktycznych i oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.), gdyż Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu tego środka zaskarżenia jest związany podstawą faktyczną rozstrzygnięcia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Wbrew temu ograniczeniu, zarzuty podniesione w skardze kasacyjnej uczestnika koncentrują się wokół ustaleń przyjętych przez Sądy *meriti* za podstawę rozstrzygnięcia oraz oceny dowodów, która do tych ustaleń doprowadziła.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398 § 2 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania art. 520 § 2 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. poz. 1800 ze zm.).